

СІМЕЙНИЙ ЛАНЦЮЖОК

— Чому ми повинні сидіти з молодшими? — нарікав Пустунчик. — З ними ані погратися, ані поговорити немає про що!

— Як нема? — здивувалася Лапуня. — Ти знаєш багато такого, чого малі зернятка ще не вміють. То навчи їх! Тебе слухаються, тебе поважають, ти подаєш приклад малим, хіба це погано?

— Коли в міру, то добре. А весь час бути старшим так нудно! — докинув Пустунчик.

— Справді, — сказав Розумник. — Бути старшим — серйозна відповідальність. Тому добре, коли є велика родина, де багато людей різного віку.

— Так! Це класно! — підхопив Пустунчик. — Тоді за малими може наглядати хтось інший, а в тебе є час погуляти!

— Ото смішний! — пхикнула Лапуня. — Таких простих речей не розуміє! Малий ще!

— Я малий?! — Пустунчик спочатку обурився, а потім хитро примружився: — То й добре! Я зовсім мале-е-есенький і не хочу бути старшим. Самі будьте, якщо вам подобається!

— Тоді годі байдикувати, йди роби уроки, — суворо сказала Лапуня. — Потім вимий руки, поїж, почисти зуби та лягай спати!

— Сам знаю, що треба робити! Чого ти мені наказуєш?

— Бо я старша.

— Ні, я не хочу завжди бути молодшим... — засмутився Пустунчик. — Усі за тобою стежать, усі наказують... Чому я повинен слухатися старших?

— Не всіх, лише тих, хто хоче тобі добра, — відказала Лапуня. — Ми слухаємо і питаємо поради батьків, вчителів, родичів та старших друзів, бо довіряємо їхньому досвіду!

— А звідки я знаю, що ти наказуєш задля мого добра, а не просто тому, що ти старша? — не вгамовувався Пустунчик.

— Сам подумай, — сказав Розумник. — Наша родина — це Колосок. На що схожий колосок?

— На кіску, — сказала Лапуня, поправляючи бантик.

— Дівчача думка! — пхикнув Пустунчик. — Колосок схожий на слід від танку!

— Найбільше колосок нагадує плетений ланцюжок, де всі зернятка міцно тримаються одне одного, — сказав Розумник. — Забери кілька зерняток, навіть одне, і колосок може розсипатися.

Родина завжди схожа на ланцюжок. Старші піклуються про молодших скрізь у природі. Якщо вовчиця або інша матуся не навчатиме своїх діточок, не буде годувати їх, рятувати від небезпеки, з них не виростуть гарні здорові звірі, а згодом весь їхній рід зникне.

— Прикро! — сказав Пустунчик.

— Так і в наших родинах. Коли менші підрастають, то вже самі стають для когось вчителями та захисниками.

Пустунчик замислився:

— Але потім все навпаки! Коли дорослі зовсім постаріють, молоді, які мають більше сил та здоров'я, піклуються про них! Ланцюжок працює в обидва боки! І що більша родина, то міцніший повинен бути зв'язок.

— Молодець, Пустунчику. Ти все зрозумів.

— Бо я вже дорослий! — похвалився Пустунчик.

Усі Зернятка, навіть найменші, засміялися. І Пустунчик сміявся разом з усією колосковою родиною.

Олена Крижановська

Передплатний індекс 89454

Головний редактор:

Дарія Біда, тел.: (032) 236-71-24,
e-mail: dabida@mis.lviv.ua

Заступник головного редактора:

Світлана Вольська,
e-mail: svitlana300@gmail.com

Дизайн і верстка Каріне Мкртчян-Адамян

Підписано до друку 16.01.14,
формат 60x84/8.

Друк офсетний. Наклад 12 000 прим.
Адреса редакції: 79038, м. Львів,
а/с 9838. Надруковано в друкарні
ТОВ "Видавничий дім „УКРПОЛ“.

Юний географ

(твоє ім'я та прізвище)

№1/2014
ЛЮТИЙ

НАУКОВО-ПОПУЛЯРНА ТЕМАТИЧНА ПРИРОДНИЧА ГАЗЕТА ДЛЯ РОЗУМНИКІВ І РОЗУМНИЦЬ

ДНІПРО НА КАРТІ УКРАЇНИ

Дніпро – найбільша річка України,

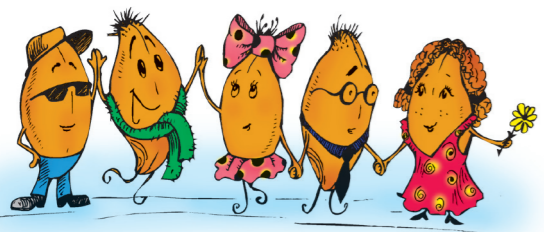
тече територією Росії, Білорусі та України. Протяжність – 2201 км, з них 1005 км – територією України. Дніпро починається у Смоленській області Росії, неподалік від озера Гаврилівське, а впадає у Дніпровський лиман Чорного моря в Україні.

Дніпро має понад 15 тисяч приток. Дніпро – ріка рівнинна, течія переважно швидка, але є тихі плеса й вири зі зворотною течією. Глибини різні: є переكاتи, де глибина сягає 0,5 м, а є ями глибиною 20–30 м.

Найбільш розповсюджені види риб у Дніпрі: в'юн, голец, густера, ялец, жерех, карась сріблястий, короп дзеркальний, краснопірка, лящ, лин, минь, окунь, піскар звичайний, плітка, сазан, синець, сом, судак, верховодка, щука, язь.

ЦІКАВИНКИ ВІД ЛАПУНІ

- **На Дніпрі**, за порогами, між сучасними Дніпропетровськом і Запоріжжям, у дніпровських плавнях була народжена **славна козацька Запорізька Січ**.
- З 2003 року у Києві щорічно у першу суботу липня відзначають День Дніпра.
- **Дніпро** – **головний постачальник води в Україні**. Водними ресурсами Дніпра користуються майже 30 млн. мешканців України (це фактично дві третини від усього населення).
- **Дніпро** – **третья річка в Європі** після Волги і Дунаю за площею водозбірного басейну і протяжністю.

РІЧКА-ДЕРЕВО

- Татусю, дивись: дерево на мапі України лежить! Ну, намальоване...
- Це не дерево, а Дніпро, -- відповів батько сину.
- Ні, дерево...
- Річка – це не дерево.
- А хіба вона не схожа на дерево? Ось, де впадає до Чорного моря, вона розтікається у різні боки й утворює немов корені. А вище тих коренів – стовбур. А ще вище – численні річки, що впадають до Дніпра, утворюють своєрідні великі і менші гілки...
- Який же ти у мене розумний! – зрадів татусь. – Просто вундеркінд. А я і не замислювався над схожістю Дніпра з гіллястим деревом. Але ж на деревах має бути й листя...
- Хлопчик аж надувся від несподіваної репліки батька, так наче приховано насмішкуватої. Однак тато назвав його ще й вундеркіндом, що не могло не потішити і допомогло швидше знайти логічну відповідь:
- Як „немає листя“? – почував потилицю хлопчик. – А озера і озерця, луки й болота поблизу таких річок-притоків хіба не схожі на листя?!
- Ну, що тут ще скажеш? Вундеркінд! – тільки й мовив тато.

ЗАВДАННЯ ВІД РОЗУМНИКА

Микола Снаговський

1. Дніпро протікає територією
2. Дніпро впадає в
3. Дніпро бере свій початок на території

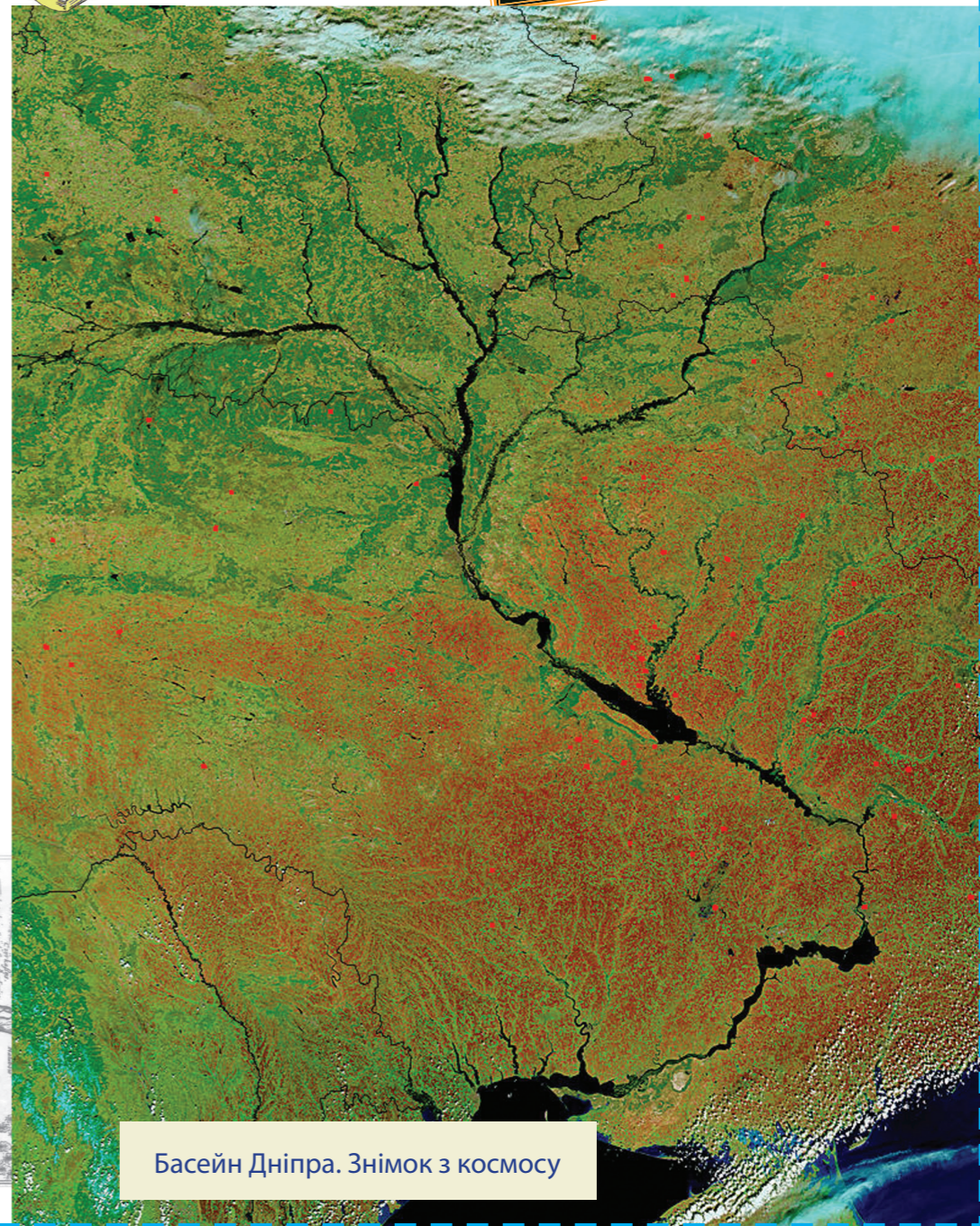
Басейн Дніпра. Карта

ЛАБОРАТОРІЯ ПУСТУНЧИКА

1. Познач найбільші притоки Дніпра: Вовп, Друть, Березина, Прип'ять, Сож, Тетерів, Рось, Базавлук, Інгулець, Десна, Оріль, Псьол, Ворскла, Самара.
2. Познач міста, розташовані на березі Дніпра: Київ, Кременчук, Херсон, Запоріжжя, Нікополь, Черкаси, Дніпропетровськ, Дніпродзержинськ.
3. Познач, де була розташована Запорізька Січ.

Басейн Дніпра. Знімок з космосу